

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini - Cena 50 lir
Abb. postale I gruppo

TRST, nedelja, 17. aprila 1966

Leto XXII. - Št. 91 (6378)

Kriza zdravstva

Ob stavki in odpovedi konvencij med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami

Vse kaže, da bo v ponedeljek prišlo do do sedaj najostrejših stavk zdravnikov v Italiji in hkrati tudi do odpovedi dogovorov med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami s tem do povratka na neposreden odnos med zdravnikom in bolnikom - zavarovancem. Tako zaostritev tega resnega spora je praktično skoro neizbežna, saj je zdravniška zbornica nepopustljiva v svojem stališču, vlada pa prav tako vztraja.

Nedvomno imajo zdravniki mnogo prav v svojih zahtevah, ko se pritožujejo nad nepravilnimi odnosi med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami, izredno nizkimi tarifami za pregled bolnika, zaradi česar se pregled spreminja v formalnost, in zdravnik sprejema bolnike nekako na tekočem traku. Spor pa se je še zaostрил, ker zavarovalne ustanove zahtevajo, naj bi vse zdravnike plačevale po sistemu enkratnega prispevka za zavarovance, ne glede na to, če je zdrav ali bolan. Zdravniki prejemajo po takem sistemu določeno enkratno vsoto na leto za vsakega zavarovanca, ki se vpiše pri njih in se tako opredeli za nekega zdravnika. Zdravniki pa zahtevajo, naj se po vsej Italiji uveljavi sistem plačevanja po pregledu in da se hkrati kvota za vsak pregled bistveno zviša.

Vendar pa v bistvu spora še zdaleč niso samo sindikalna vprašanja, temveč odraža spor izredno ostro krizo celotnega italijanskega zdravstveno-zavarovalnega sistema in hkrati tudi krizo na celotnem zdravstvenem sektorju. Zato pa stavka zdravnikov tudi ne uživa splošne podpore, oziroma večina sicer priznava upravičenost nekaterih njih zahtev, ne daje pa jim prav, ker so posegli po izrednem orožju in ukinjajo dogovore z zavarovalnimi zavodi.

Vso težo spora bodo namreč nosili zavarovanci, ki pa jih je v Italiji okoli štirideset milijonov ali približno štiri petine vsega prebivalstva. Posledice za zavarovance bodo hude, saj bodo morali sami plačevati zdravniško pomoč, preglede, zdravila itd. in bodo lahko šele zatem zahtevali od zavarovalnega zavoda povračilo. Zdravniki bodo zaračunavali minimalne tarife zdravniških zbornic, ki pa so bistveno višje kot so tarife zavarovalnih ustanov. Skratka, hčer bo nastal v celotnem zavarovalnem sistemu, ki pa kljub vsem pomankljivostim predstavlja važno demokratično pridobitev za vse delovne ljudi.

Zato so tudi razumljive kritike proti ukrepu zdravniške zbornice, da vleče s svojim sklepom o povrnitvi na odnos svobodnega izvajanja poklica celotni zdravstveni sistem na staro, pri čemer tudi ne upošteva objektivnih dejstev, da po vsem svetu izginja tak odnos in da imajo povsod v zdravstvu vedno večjo vlogo zavarovalne ustanove, oziroma se celo prehaja po angleškem zgledu na popolno zdravstveno zaščito.

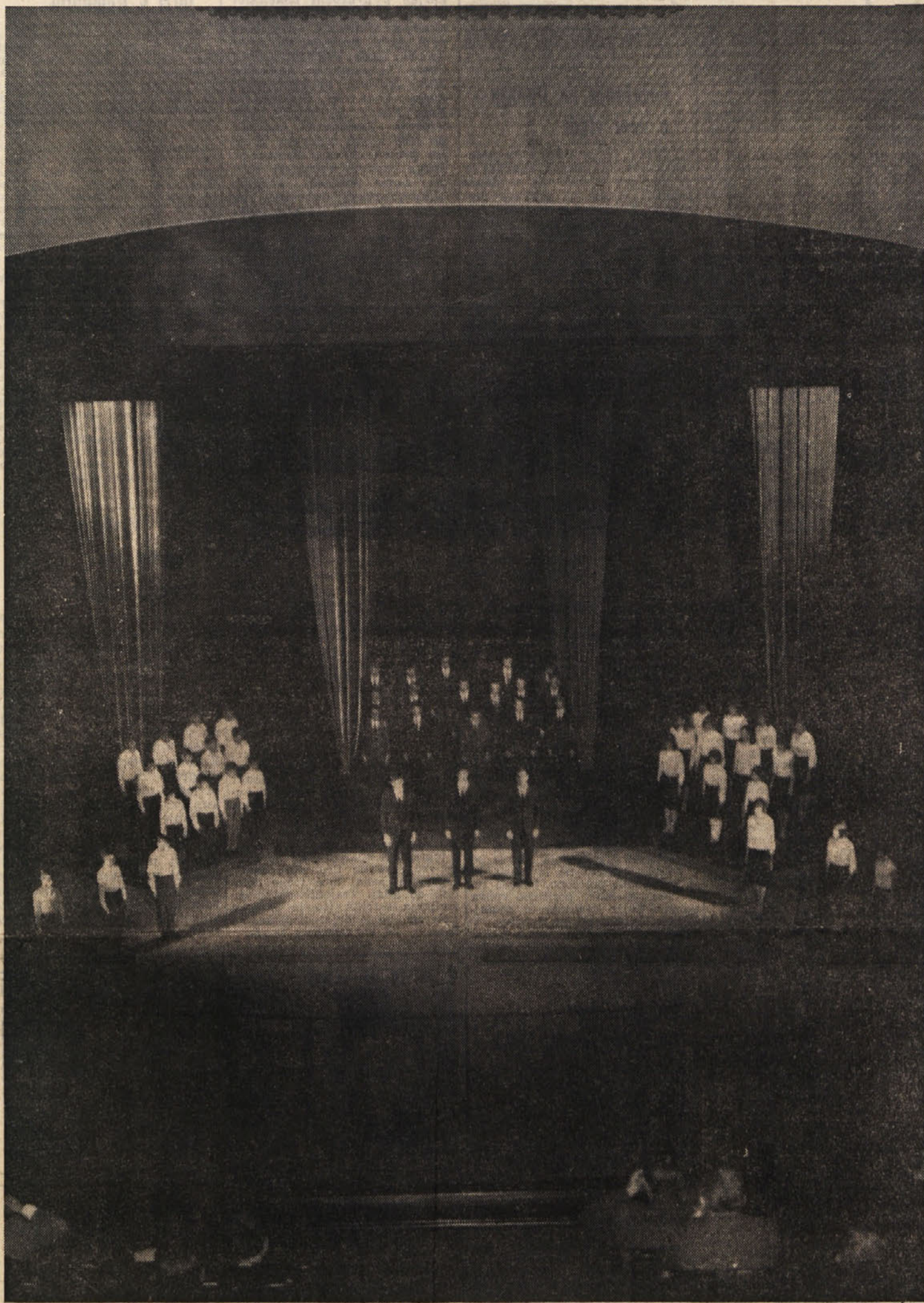
Iz teh razlogov je tudi razumljivo, da je prišlo med zdravniki do različnih mnenj, da se sindikalna organizacija zdravnikov bolnišnic ni priključila splošni stavki zdravnikov, ki je napovedana za ponedeljek. Zdravniki bolnišnic postavljajo prav tako mnoge sindikalne zahteve, saj je njihov položaj bistveno slabši od položaja ostalih zdravnikov. Vendar pa so v tej zvezi pravilno ugotovili, da je ta kriza rezultat vse krize zavarovalnega sistema in da je treba torej celotno zdravstveno službo temeljito preurediti.

Vse zadnje vlade so sprejele svoje programe tudi obsežne obveznosti glede reforme socialnega zavarovanja, bolnišnic in zdravstva na splošno. To je bilo sprejeto tudi med zadnjimi vladi ministri pogajanj kot neodločljiva zahteva in kot obveza, da se izvede še v sedanjih poslovnih dobi parlamenta. Vendar pa se v praksi vidi, da se reforme na tem področju izvajajo izredno počasi, z velikimi težavami in ob ostrih odporih. Socialistični minister Mariotti se je sicer zelo odločno lotil

dela, vendar pa so na najrazličnejših sektorjih večinskih strank zagrizeni nasprotniki take politike.

Tudi to nasprotovanje je povsem razumljivo, če pomislimo, da je vseh zavarovalnih ustanov okoli tristo in da program reform predvideva združitve v eno samo ustanovo, kar pa ne bo mogoče izvesti brez žrtve za nekatere kategorije, ki sedaj uživajo znatno boljše zdravstveno zaščito, kot jo daje INAM. Hkrati pa gre tudi za tristo upravnih svetov, tristo predsednikov ustanov, za nadarbine in za politični vpliv,

Prizor z uspele akademije ob proslavi 20-letnice obstoja Slovenske dijaškega doma v Trstu predvčeršnjim v Kulturnem domu: gojenci in gojenke dijaškega doma izvajajo zborni recitacijo Zupančičeve Dume. Izvedba spada po zaslugi izvajalcev in igralca Staneta Starešiniča med najbolj uspele točke akademije.

ki ga te pozicije dajejo. Zadnji skandali pa jasno pričajo, da gre do te povezave dokaj visoko v socialdemokratski in demokristjanski stranki.

Nič manj niso zapletena vprašanja bolnišnic, vpliva laikov in redovnikov na upravo bolnišnic, odnosa do zasebnih sanatorijev, ki so ponovno pogosto v rokah raznih redov, ali pa so last znanih vplivnih zdravnikov, ki teh pozicij nikakor ne morejo spustiti iz rok.

Vendar pa je stanje prišlo v tako skrajno fazo, kriza zdravstva je tako ostra, da ne bo mogoče več iskati kratkotrajnih kompromisov, temveč bo treba resno ukrepati. Programi so dokaj jasni, obveznosti tudi, praksa pa bo pokazala, ali je resnična politična volja, da se ti programi in obveznosti uresničijo.

NIČ NE KAŽE, DA BI SE MOGEL SPOR OMILITI

V ponedeljek splošna stavka zdravnikov in ukinitvev pogodb z zavarovalnimi ustanovami

Stavka zdravnikov ne bo povsem enotna - V ponedeljek tudi vsedržavna stavka poštne uslužbencev - Zaostritev sindikalne akcije kovinarjev

20. aprila stavkajo delavci ladjedelniške industrije

RIM, 16. — Odnosi med zavarovalnimi ustanovami in zdravniki so se še zaostрили — če je bilo to sploh še možno — in prav nič ne kaže, da bi bilo mogoče preprečiti splošno stavko zdravnikov ter prekinitev pogodbenih odnosov med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami.

V ponedeljek bo namreč splošna stavka vseh zdravnikov Italije, ki bo trajala 24 ur, ko bodo zdravniki dajali pomoč samo v nujnih primerih z izjemo zdravnikov bolnišnic, ki se stavki niso pridružili in ki bodo normalno delali.

Istčasno pa prične v ponedeljek veljati svobodni odnos med zdravniki in zavarovalnici, ker je vsedržavna federacija zdravniških zbornic odpovedala dogovore, ki so do sedaj urejali pogodbene odnose med zdravniki in zdravstvenimi ustanovami. To pomeni, da bodo morali zavarovanci od ponedeljka dalje sami plačevati zdravnikovo honorarje in zdravila v lekarnah, da pa bodo zatem lahko zahtevali od zavarovalne ustanove povračilo.

Zaostрила se je tudi polemika med ministrom za zdravstvo Mariottijem in federacijo zdravniških zbornic. Minister je namreč pokrajinskim zdravnikom izrecno naročil, da morajo prepre-

čiti morebitne posledice, ki bi jih izvajala zdravniška zbornica proti zdravnikom, ki se stavke ne bodo udeležili. Pri tem se minister sklicuje na ustavno pravico do dela. Federacija zdravniških zbornic pa odgovarja, da gre za neupravičeno vmešavanje upravnih organov v pravice zbornic, ki lahko tudi sodbje o delovanju svojih članov ter končno, da ne gre za stavko, temveč za prekinitev pogodbenih odnosov in da torej sedaj odnosi med zdravniki in bolniki temeljijo samo na civilnem zakonu in zakonu o tarifah. Nad izvajanjem teh določil pa bdi zbornica zdravnikov.

Včeraj smo poročali o tem, da se zdravniki Bresce niso pridružili stavki, sedaj pa je prišla podobna vest tudi glede pokrajinske zdravniške zbornice iz Pesceare. V pokrajini Cosenza pa bodo stavko prenesli na 23. april, ker ne bodo stavkali med obiskom predsednika republike. Združenje zdravnikov - psihiatrov v bolnišnicah je sklenilo, da ne bodo stavkali v ponedeljek.

Predsednik INAM prof. Mario Copplini je na tiskovni konferenci obrazložil stališče te največje zavarovalne ustanove. Predvsem je obrazložil razloge, ki so pri-vedli INAM, da je predlagala splošno uveljavitev sistema plačevanja zdravnikov po številu zavarovancev, ne na osnovi opravljenih pregledov. V Italiji sta namreč sedaj v veljavi oba sistema in izkušnje govore, da se je število pregledov v razdobju štirih let zvišalo za 45,7 odstotkov, število upravičencev, na

osnovi katerih pa zdravniki prejmejo enkratni letni prispevek, pa je za 9,9 odstotka. Predsednik INAM sicer ni izrecno ugotovil, vendar je s temi podatki v bistvu obdolžil zdravnike, da so zaračunavali preglede, tudi ko jih dejansko niso izvrševali, ali ko niso bili potrebni.

Predsednik INAM Copplini je tudi navedel, da je bilo leta 1965 porabljenih za splošno zdravniško pomoč 135 milijard lir in da je od tega prejel vsak zdravnik povprečno okoli 3,5 milijona lir na leto. Nato je predsednik ob-vestil o zahtevi, da se stalni prispevki zvišajo za 70 odstotkov, kar bi pomenilo nov izdelek 170 milijard lir. Ugotovil je, da so te zahteve nerealne. Orisal je tudi načrt pomoči, ki ga je izdelal zavod, da bodo zavarovanci med stavko zdravnikov čim manj oškodovani. Dejal je, da bo bolnišniška in lekarniška služba potekala skoraj povsem normalno, pomoč v ambulantah, ki jih neposredno vzdržuje INAM, bo nekoliko težavnejša samo v ponedeljek, nato pa bo povsem normalna. Najresnejše posledice bodo pri splošno-zdravniški pomoči, za kar so izdali navodila, da bodo zavodi čim hitreje izplačevali od-

škodnine.

Predsednik FNOM Bariatti pa je na tiskovni konferenci obdolžil zavarovalne ustanove, češ da temelji njih delo na takih načelih, da so z njimi nezadovoljni tako zdravniki kot zavarovanci. Dejal je, da so med pogajanjmi zdravniki predvsem dosegli, da se skušali ne bi spremenili v bi-rokrate. Glede finančnih bremen za zavarovalne ustanove pa je omenil, da so predlagali tudi normalne spremembe, ki bi privedle do manjše izdatke. Končno je Bariatti ugotovil, da je FNOM poslala včeraj odprto pismo predsedniku vlade Moru.

V ponedeljek bo po vsej Italiji vsedržavna enotna stavka usluž-bencev pošte, telegrafa in telefo-na, ki v prvi vrsti zahtevajo, da se sestavi in predloži vladi v odobritev zakon, ki naj temeljito preuredi celotno poslovanje. Istočasno zahtevajo uslužbenci tudi nekatera normalna in ekonom-ska izboljšanja. Generalni tajnik federacije »postelegrafonici« CGIL Fabbri je v zvezi s to stavko u-gotovil, da je dosežena sindikal-na enotnost dokaz zavesti celot-

Kaj se dogaja v Indoneziji

Trenja in spopadi v Indoneziji, ob katerih so prišli na površje prej zatrti in prikriti družbeni antagonizmi in politične dileme še ne dovolj stabilizirane neodvisne države, so očitno povzročili važne spremembe in premike v notranji politični razvrstitvi te države. Pol-polno ocenitev teh dogodkov vse-kakor otežuje okoliščina, da ni preverjenih in dovolj zanesljivih podatkov o tem, kaj se je zadnjih 6 mesecev dogajalo in se še do-gaja v Džakarti, katere in kakrš-ne tendence in pritiski delujejo v ozadju; prav tako še ni dovolj zanesljivih podatkov o tem, koliko je sedanji položaj stabilen, ni-ti o tem, kakšne narave je novo ravnotežje sil. Vse to zahteva pre-viđenost, ko ocenjujemo pretekle dogodke in sklepamo o njih, toda na podlagi razpoložljivih dejstev lahko vendarle vsaj približno spo-znavamo nekatere značilne in važ-ne spremembe.

Če hočemo razumeti beganja in dileme te težave, moramo nujno vedeti, da je bila Indonezija v vseh preteklih letih neodvisnosti pod pritiskom neprijetne dedišči-ne preteklosti in neokolonializma.

Znano je, da so stabilnost in ravnotežje režima ter kontinuiteto njegove politične smeri ohranjevali več ali manj z rivalstvom, antagoniziranjem ter z vzajemnim zmanjševanjem vpliva najmočnejših političnih činiteljev. To za daljše obdobje nikakor ni mogla biti dobra politika. Indonezija je ena tistih razvijajočih se držav, ki so dobile visoke kredite in po-moč socialističnih držav, so pa ta sredstva v zelo manjšem obsegu uporabile za gospodarski razvoj. Trošenje sredstev preko možnosti narodnega dohodka in v škodo gospodarskega razvoja države — z namenom, da bi zadovoljili ne-katere neutemeljene in nestvarne pretenzije — je pripeljalo do več ali manj stalne gospodarske kri-ze. Ta je v zadnjih letih postajala vedno hujša in resnejša tako, da je bilo vedno težavnejše ohraniti notranjepolitični mir.

Odgovornost so morale nujno prevzeti sile, ki so se znašle na čelu države. Ta odgovornost se je ne vedno enako in ne vedno na način, ki bi ga lahko opravičevali in razumeli, z vso težo zrušila na te sile med razpletom krize, za-čete z neuspehim državnim uda-rom z dne 30. septembra lani. Sprčo zgodovinskih okoliščin je in-donezijskim komunistom pripadla velika vloga, da določijo splošno usmeritev države v preteklosti. Eden izmed poglavitnih činiteljev v osvobodilnem boju proti japo-nskem imperialističnim zavojem, proti nizozemskim kolonia-listom, proti separatizmu in de-zintegraciji so bili komunisti, ki so si v razvrstitvi vladajočih po-litičnih sil v državi izborili važno in vplivno mesto. Okoliščina, da so indonezijski komunisti v teh obdobjih političnega razvoja revo-lucije tolmačili resnične narodne interese, zlasti pa interese najšir-ših plasti, je bistvenega pomena tudi, če hočemo razumeti njihov veliki vpliv do lanskih september-skih dogodkov; če hočemo raz-umeti to, kako je prišlo do njhovega padca kot velike organizi-rane politične sile med trenji, ki so nastala ob teh dogodkih in po njih.

Vprašati se moramo, kako in zakaj so indonezijsko komunistično partijo uničili v tako kratkem obdobju in brez resnejšega odpo-ra? To ni bila majhna, osamljena in nepomembna politična skupina, ki bi jo bilo mogoče čez noč od-straniti iz političnega življenja, marveč velika množična partija — po številu članov tretja na svetu —, ki je imela močno opo-risnike v sindikatih, množičnih organizacijah, v velikem delu tiska in državnega aparata in je močno ter neposredno vplivala na vse važnejše politične sklepe oblast-venih organov. To vprašanje je toliko umestnejše, ker so bile med procesom prevrščanja revo-lucije v neodvisnosti, s številnimi političnimi in odkritimi vojaškimi spopadi, s spremembo družbene strukture države in oslavitvijo e-konomskih, družbenih in politič-nih postojank več ali manj po-tolečne sile reakcije, neokolonializma, fevdalizma in buržoazije. Sicer pa je tudi znano, da te sile niti niso bile odločilni čini-telj pri razbitju indonezijske ko-munistične partije, marveč je to vlogo opravi-ljati del vojske ka-tera koncepcija o ponovni utrditvi narodne neodvisnosti in o ohranitvi progresivnih pridobitev revo-lucije se zadnji čas vedno bolj krepi. Torej je tisto, kar bi lahko pojasnilo zlom tako velike komu-nistične partije, kot je bila indonezijska, odkrivanje činiteljev, ki so pripeljali do njene politične degeneracije, do tega, da je izgu-bila oporo med množicami, da so se le te pravzaprav obrnile proti njej, to je bila dejanska osnova, ki je omogočila, da so fizično u-

ničili indonezijske komuniste.

S političnega stališa oziroma za razumevanje političnega bista sedanjih dogodkov v Indoneziji sploh ni odločilno, ali so točne trditve o tem, da je bila komu-nistična partija v ozadju gibanja »30. septembra«, da je hotela uni-čiti vodilno jedro vojske in da se je hotela z orožjem polastiti drž-ave. Takih namenov indonezijskim komunistom preprosto sploh ne bi mogli pripisati, pa tudi ideje o tem nikakor ne bi bile sprejemljive za široke družbene plasti, če politika vodstva komu-nistične partije zadnja leta v mar-sišem ne bi bila odsev avanturi-zma in zlagane revolucionarnosti. Nosilec te politike pa je neka druga velika azijska sila.

Ta okoliščina pa nam marsikaj pojasni. Vodstvo indonezijske ko-munistične partije je sprejelo dog-matske nazore in avanturistično prakso Pekinga. Zato je postopoma zapuščalo program progressa in narodnih interesov države. V no-tranjem življenju se je ta odklon najbolj kazal v sektastvu, zahte-vah, da bi obožili kmete, v usta-navljanju lastnih obožanih od-delkov in v pomanjkanju vsake konstruktivne politične akcije, da bi premagali gospodarske in druge težave v državi — po zgledu: »ko-likor slabše toliko boljše« — vse to pa nujno opozarja na dogme in shematske predstave o ustvarjanju »revolucionarnih razmer« v državi in pripravljanju partije na take razmere. Stežka bi natančneje ugo-tovili, kakšen je bil delež te politi-ke pri »radikaliziranju« indonezijs-ke zunanje-politične smeri, koliko je bilo to posledica objektivnega zaostrovanja mednarodnih proti-slovij v Aziji ter splošnega vpliva kitajskih koncepcij. Vsekakor je nesporno, da je vodstvo komu-nistične partije vsestransko podpira-lo to zaostrovanje in da je najak-tivnejše zagovarjalo »politično kon-frontacijo«. To nam najlepše po-jasni okoliščina, da so indonezijski komunisti skupno s pekinškimi strategii hrupno pozdravili iz-stop Indonezije iz Združenih na-rodov — potezo, ki bi jo je stežka imenovali za odsev indonezijskih narodnih interesov, je pa očitno koristila kitajskim kombinacijam in računom.

S tem je vodstvo indonezijskih komunistov omogočilo trditve, da je komunistična partija navdihova-alka in organizatorka gibanja »30. septembra«. S tem so tudi obraz-ložili, zakaj so razbili njeno orga-nizacijsko strukturo, prepovedali njeno dejavnost ter utemljili mno-žične zločine in preganjanja, ob katerih so bili prizadeti številni iskreni domoljubi iz vrst partije, čeprav je sicer vsaka partija od-govorna za svojo lastno politiko in napake, pa v tej zvezi nikakor ne moremo izključevati velike od-govornosti KP Kitajske, ki s svoji destruktivnimi ukrepi vnaša zmote v mednarodno komunistič-no gibanje in nima prav nobenih pomislekov zaradi tujih žrtve na račun velikodravnih kitajskih in-teresov.

To vsekakor ni prvič, da je ko-munistična partija izgubila tla pod nogami, ker je svojo politično ak-cijo povežala z dogmatskim poj-movanjem smotrov komunistične-ga gibanja, bista in poti napredka ter nalog zavestnih socialističnih sil. Taki nazorji zanemarljavo kon-kretne pogoje in zapostavljajo in-terese napredka lastnega ljudstva ter države; to mora povzročiti kri-zo v stranki ali v politiki, ki služi takim smotrom. Tako je tudi po-beranje indonezijske komunistič-ne partije interesom velikodravnih po-litičnega vodstva pripeljalo do zloma in uničenja te parti-je. Kitajsko vodstvo je imelo za-ostrovanje notranjih protislovij v Indoneziji, njeno postopno odmi-kanje na liniji radikalizma od po-litike nerazvrščanja ter prenapre-njanje njenega spora s kolonialni-mi oporišči za potrditve svoje kon-cepce in za opravičevanje last-nih političnih potez v Aziji. Osta-ja je torej izkušnja, plačana s hu-dimi žrtvami; da so namreč inte-resi napredka v vsaki državi, kot smoter politične akcije njenih za-vestnih in organiziranih sociali-stičnih sil, nerazdružljivo poveža-ni z resničnimi narodnostnimi in-teresi države, predvsem pa z utrje-vanjem njene enotnosti in popol-ne narodne neodvisnosti.

V obračunu z indonezijskimi ko-munisti so seveda sodelovale vse domače reakcionarne sile, ekspon-enti imperialističnih sil in koloni-alnih interesov, verski fanatiki, korumpirana buržoazija in fevdali-zi, družbena drhal kolonialne struk-ture, ki je v protikomunizmu iska-la ne samo maščevanje, marveč tudi možnost za lastno politično uveljavitev. To pa povzroča, da je drama indonezijskega programa samo še večja in bolj zapletena. Prijatelji Indonezije upajo, in to ne brez slaherne podlage, da tem silam ne bo uspelo, da bi se pola-stile oblasti, da bodo pretehtale progresivno usmerjene sile resnič-nih narodnih interesov.

Ž. M.

(Nadaljevanje s 1. strani)

John Galsworthy : **POGON**

«Sele med pogonom,» je rekla H., «zgubijo ljudje občutek za dostojnost. Takšne izkušnje imam pač. Posameznik — o neotesancih ne govorim — je večkrat veliko dušnejši kot prostaki, ki se poredkoma je nasilen in običajno želi biti celo gentleman. Sele kadar se mu pridruži drugi ali tretji, padejo v vodo njegova lastna načela, zavest dostojnosti in osebne odgovornosti. Zares ne vem, če morda ne postane žrtev prikrite vročice. Sodim, da gre za posebno vrsto telesne spremembe.»

«Za osamljene primere bi tvoje besede skoraj ne bile primerne,» je rekel D., «toda nasplošni soglasam s teboj. Posameznik ravno ni angel, toda v množici je nekaj živalskega.»

Pogovor je trajal nekaj minut. Potem je P., ki je dotlej molčal, rekel:

«En sam primer je vreden več kot funti teorij. Medtem ko sem živel v Oxfordu, je v isti hiši stal nek Chelcraft, sin cerkvenega odličnika, popolnoma nedolžen, lepo vzgojen bitje. Na nesrečo je bil radikal in nekateri so sodili, da je celo socialist. Nosil je upogiben ovratnik in zeleno kravato, in namesto na študentskih zabavah, je posedal raje v klubih in sodeloval v žalostnih razpravah. Bil je pravi čudak — torej človek, ki sprito čudnih okoliščin v zgodnjem razvoju zaradi nerazumljivih razlogov ne more sprejeti normalnih pogledov na svet. Nikdar se ni napil, niti vesel ni bil, zganjanje ga ni veselilo, pravijo, da se je bal konj in žena, z enim svojih prijateljev je hodil na dolge sprehode ali pa je sam veslal po reki; mnogo je bral in bil vselej pri-

pravljen na teoretične razprave. Zaradi tega ga nekateri samozvestni študentje niso marali. Vendar ne kaže soditi, da je njegov primer nenavaden; tiste čase je bilo v M. dovolj podobnih ljudi. Toda ta Chelcraft je izžareval čuden mir in zaradi tega ga je bilo posebno težko prenašati. Ljudje so sodili, da je malce napihnjen, natancneje povedano, ni bil ošaben, da bi se kot čudak lahko razlikoval od drugih ljudi. Nasprotno, vitez in rahlo sklonjen je hodil po hiši z vedrim mirom; njegov blede obraz z nežnimi zalisci se je lahko smehljaj nad odvrtno zeleno kravato. Nasplošni na njem ni bilo videti sledov bede, ki pri čudakih do neke mere opravičuje pomanjkanje sposobnosti za prilagajanje. Nasprotno, sploh ni bil siromasen, imel je eno najlepših sob v hiši in to je bil poseben razlog za sovražno odnose. Zaradi tega je nekega večera prišlo do sklepa, da mu je treba soditi. Ta rešilna misel je padla v glavo kandidatu po imenu Jefferis, žalostnemu fantu slonovskega potlačnega nosu in okorne hoje, zbadljivega človeka z drobnimi in pohtnimi očmi. Danes je škotski baron. Kadar se je ta gospod napil, je postal večkrat hudo zloben. K temu priletno se njegov občutek za veličino zakona. Zvečer je bežal po univerzi in večkrat zbral krdelo zabave željnih fantov, ki jih je spodbujala številčnost ali drugi razlogi; rjove in kriče so ga spremljali, medtem ko je sam, takšno hvale vredno navado je namreč imel, rad vdiral v sobo ljudi, katerim je bilo po njegovem mnenju treba soditi. Razprave je vodil dostojanstveno, kakor se

spodobi v britanskem pravosodju. Nekoč poprej sem prisostvoval, ko so sodili lahkomišelnemu fantu, čigar neumnosti so bile res strašne. Slovesnost je bila dokaj šaljiva in obtoženec ji odčno ni nasprotoval. Smehljaj se je in nenehno vzklikal: «Ah, zaboga, Jefferis!»

Toda primer, ki ga bom opisal, je bil povsem drugačne vrste. Chelcrafta smo našli pred kamnom, bral je v svetlobi treh sveč. Soba je bila temne opleskana in rumeni plamen je komaj razsvetljeval temo, ko smo vpljot vdrli vanjo.

«Chelcraft,» je rekel Jefferis, «zdaj ti bomo sodili.»

Chelcraft je vstal in nas pogledal. Nosil je širok suknjič in — kot običajno — zeleno kravato. V obraz je bil blede.

Odgovoril je: «Da, Jefferis. Pozabili si potrkati.»

Jefferis je stegnil prste in potegnil Chelcraftu kravato izza te- lovnika. «Zeleno kravato nosiš, dragi prijatelj,» Chelcraft je posivl kakor pepel v kamnu, potem pa mu je lica počasi zalila rdečica.

«Ne glejte vame,» je rekel Jefferis, «glejte v porotnike.» S tem je menil nas. «Prišli smo, da bi vam sodili.»

Kričec in rečec se smo posedli po stoli. Jefferis je sedel in opeljal s suhim nogami. Tedaj se me je prvič polotil neprijeten občutek. Fant je bil tih, blede in nepremičen. Zrl je vame, in brž ko sem poskušal odmakniti pogled je postal nepremičen. Zrl je vame, njegov pogled je zdrsel po meni. Spominjam se, kako sem pomislil: čemu smo vsi tukaj? Saj vendar nismo takšni! In tudi res nismo bili. Razen Jefferisa, v katerem se je tu in tam prebudil hudič, pa nekega Andersona, nepridiprava v dolgem suknjiču, z rdečim nosom in predolgimi rokami, vselej na pol pijanega — posebne vrste desperadosa — ni bilo nikogar, ki bi sam nepovabljen vstopil v tujo sobo (četudi bi bil tujec nepriljubljen in čudak) ter ga žalil.

Tu je bil Bill, sinjelca, dokaj lep fant s krivimi nogami, povsem nesamostojen, znan pod imenom hišni norec Bill; Dundsill, velika,

(Nadaljevanje na 8. strani)

V četrtlet je v tržaškem Kulturno-umenskem krožku na pobudo odseka za umetnost in ob sodelovanju združenja inženirjev in arhitektov predaval profesor ljubljanske univerze ing. arh. Saša Sedlar (na sliki) o obnovitvi Skopja. Izvajanjem predavatelja, ki ga je občinstvo predstavilo dr. arh. Costa, je občinstvo z zanimanjem sledilo

Pearl S. Buck L. Thoorens, J. A. Gabriel

Založba Obzorja v Mariboru izdaja prevode iz svetovne književnosti v več knjižnih zbirkah. Ena takih zbirk nosi naslov Svet v knjigi. V njej je izšel slovenski prevod romana znamenite ameriške pisateljice Pearl S. Buckove *ZENSKI PAVILJON*. Ta roman sodi med tiste mojstrovine znane pisateljice, ki obravnavajo življenje Kitajcev, kateri je pisateljica posvetila vrsto svojih umetniških stvaritev. Zenski paviljon pa zavzema med tistimi romani Pearl S. Buckove prav posebno mesto. Z njim se je ta pisateljica, Nobelova nagradjenka, ukvarjala dalj kot s katerikoli drugim delom, vanj pa je prelila ne samo svoje spomine na Kitajsko, v kateri je preživela več desetletij, temveč svoja najobsežnejša in svoja najgloblja spoznanja o življenju sploh.

V romanu pripoveduje pisateljica o izobraženi in premožni gospe Wuji, ki je osrednja osebnost celotnega romana, in o njeni številni družini. Z dopolnitvijo štiridesetega leta se gospa Wujeva umakne kot žena iz močevega življenja in sklone možu priskrbiti priležnost. Mož s tem ni posebno zadovoljen vendar se vda ženi v volji. Gospa Wujeva pa s priležnostjo nima posebne sreče in

Praznik cvetočih češenj...

(Foto Magajna)

DVE KNJIGI RAZPRAV, ESEJEV, ČLANKOV IN KRITIK

Slodnjakovi eseji in Predanove kritike

O mariborski založbi Obzorja smo že pred leti zapisali, da je med prvimi slovenskimi založbami v skrbi za izdajanje knjig, esejev in kritik. Medtem ko smo pred desetimi leti tovrstne knjige še lahko prešeli na prste, je založba Obzorja ustanovila celo

posebno knjižno zbirko z naslovom Razpotja. Ta knjižna zbirka prav gotovo ni komercialna in vendar ji založba posveča prav tako skrb kot ostalim zbirkam. Relativno pa prav gotovo še večjo skrb, zaradi česar zaslužijo odgovorni uredniki in vodilni ljudje mariborske založbe vse priznanje.

V zbirki Razpotja sta pravkar izšli dve knjigi, po vrsti že osma in deveta. Ni naš namen, da bi obe knjigi esejev in kritik, razprav in člankov ocenjevali s strokovnega stališča. Kot poročevalci, ki v našem časopisu bolj ali manj redno zasledujemo novosti na slovenskem knjižnem trgu, pa prav gotovo ne moremo mimo novih dveh knjig te zbirke. Prvič zato, ker sta njih avtorja Anton Slodnjak in Vasja Predan, znana kulturna oz. znanstvena delavca. Drugič pa zaradi vsebine same obeh novih knjig. Slodnjakove razprave in članki s področja literarne zgodovine pomenijo bogat prispevek k slovenski literarni zgodovini. Izbor esejev in kritik Vasje Predana pa pomeni poizkušnjo naše gledališke kritike in gledališke publicistike. Obe novi knjigi iz zbirke Razpotja moramo torej vsaj registrirati in s najnujnejšimi podatki seznaniti ne samo ožji krog tistih, ki se po svoji strokovni usposobljenosti zanimajo za vprašanja, ki jih obravnavata knjigi, temveč tudi širšo javnost. Avtorja in pa knjigi to zaradi kvalitete vsekakor zaslužita.

Prva knjiga nosi preprosto naslov *Studije in eseji*. Njih avtor je znani slovenski literarni zgodovinar, univerzitetni profesor v poklju, esejist in pisatelj Anton Slodnjak. Knjiga, ki jo je uredil ter z uvodom, bibliografijo ter opombami opremil Jože Pogacnik, želi prikazati delež in pomen Slodnjakovega dela za osvetlitev slovenske preteklosti našega naroda. V ta namen je urednik izbral osemnajst esejev, študij in razprav, ki so razvrščene v kronološkem redu glede na obravnavane pesnike in pisatelje. Tako predstavlja knjiga glede na svoj izbor majhno literarno zgodovino, obenem pa tudi kaže, katerim slovenskim pesnikom in pisateljem ter pojavom v slovenski književnosti je Slodnjak posvečal največ pozornosti. Tako so v knjigi objavljeni Slodnjakovi prispevki o reformaciji, predvsem pa o Prešernu. Drug poudarek je na slovenski Moderni, katere proučevanju je Slodnjak posvečal veliko skrb. Osebo zanimivosti predstavlja daljša razprava o slovenski književnosti med obema vojnoma. Knjigo uvaja sestavek o Slodnjakovem življenju in delu, napisan iz najboljšega hotenja ugotoviti smisel in ceno Slodnjakovega literarnozgodovinskega prizadevanja. Na koncu pa dopolnjuje knjigo bibliografski pregled vsega dosedanjega Slodnjakovega dela in še opombe, ki prinašajo dodatke o ponastavljenih študijah in esejih. Tako nam torej knjiga Slodnjakovih razprav in esejev osvetljuje Slodnjakovo življenje in delo, podaja bibliografijo njegovih del, o osrednjem delu pa nam v ponatisku prikazuje del Slodnjakovega literarnozgodovinskega dela. Slodnjak je prav gotovo zaslužil majhno priznanje s to knjigo, saj sodi, kot je zapi-

sal urednik knjige, med osebnosti večjega formata, za katerega tudi velja rek, napisan na spomeniku prof. Prijatelja: Lepoto slovenske knjige pravilno presojal, goreče ljubil, vneto oznanjal.

Druga, po vrsti že deveta knjiga zbirke Razpotja, nosi naslov *OD PREMIERE DO PREMIERE*. Ta knjiga vsebuje izbor gledaliških kritik znanega gledališkega kritika Vasje Predana in uvodni esej o povojni slovenski drami. Vasja Predan, ki že vrsto let spremlja delo slovenskih gledališč in v revijah ter dnevnem časopisu ocenjuje ustvarjalne napore teh umetniških ustanov, je v svojo knjigo uvrstil slab petino te-

ga, kar je v minulem poldrugem desetletju napisal. Izmed esejev pa je v knjigo uvrstil tiste, ki je v njih temeljiteje razviden razsojvalni nazor ali poskus sintetične presoje posameznih pojavov. Predanova knjiga vsekakor ni samo prikaz avtorjevega dela na področju gledališke kritike. Morda je še v večji meri prikaz našega gledališkega življenja, naše gledališke kulture sploh in tudi stvaritve naših odrskih umetnikov. Tako opravlja Predanova knjiga dvojno funkcijo, saj nam kaže tako samega avtorja kot naše gledališko življenje. Ker tovrstnih knjig domačih avtorjev res nimamo dosti, je vztrajno prizadevanje kritika in pozornost založbe toliko bolj poudariti.

Sl. Ru.

Posmrtna
oddolžitev
JANEZU JALENU
za knjigo
«Ovčar Marko»

Rdeče vresje cvete...

Vsako pomlad se po sončnih, peščenih bregovih Soške in Idrijske doline razcvetijo velike zaplate rdečega vresja.

Vsako pomlad pozdravljajo rdeči cvetoči vresja prihod pomladi, sonca in vselega življenja.

Vsako pomlad — vse od ranih otroških let — usmerjam svoje korake na pešceno, soncu izpostavljene pašnike, da se oči napasejo na barvah prvega cvetja, da zaslišim tisto tanko brnenje čebel in čmrčjev, ki oživlja suha travnato rušo.

Med letošnje bujno cvetoče zaplate rdečega cvetja je kani la grenka kaplja pelina. Na nevidnih perutih radijskih valov je priplula novica:

V Ljubnem na Gorenjskem je umrl pisatelj Ovčarja Marka, Bobrov, Tropa brez zvoncev, Previsov in drugih povesti — Janez Jalen.

Zdelo se mi je, da je za hip prenehala utripati srce v prsih. Janez Jalen je bil v letih, ko sem iz otroka doživel v fanta, poleg Cankarja, Finšgarja, Jurčiča, Bevka in Preglja moj najljubši pisatelj. Njegovo ime je ostalo vtisnjeno v mojem spominu kot ime človeka, ki je bil z vsem srcem navezan na Gorenjsko, njene lepote, ljudi in na njihovo življenje med prvo in drugo svetovno vojno.

Takrat je okupator na Primorskem začel z uničevanjem slovenskega tiska in knjig. V moji rojstni vasi je bilo nekaj fantov in deklet, ki smo zelo radi brali povesti domačih pisateljev. V skupini smo bili naročeni tudi na mesečno literarno revijo «Mladika», ki je prva leta okupacije še lahko izhajala v Gorici. Zaostrene politične razmere in pritisk fašizma na slovensko kulturo na Primorskem so takratnega urednika «Mladike» Franceta Bevka prisilile, da je oddal uredništvo čez takratno mesto Mohorjevo družbi v roke F. S. Finšgarju.

Nimam pri rokah «Mladike», le vendar se mi zdi, da je urednik Finšgar začel objavljati Jalenovo povest «Ovčar Marko» v «Mladiki» leta 1926. Že prvo objavljeno poglavje v januarjski številki je pri združenih narodnihki vzbudilo veliko zanimanje. Januarjska in naslednje številke «Mladike» so potem šle od nise do nise. Ljudje so brali in se pogovarjali o Ovčarju Marku, kar je bil njihov domačin.

Ko se po osemindesetih letih vračam v spominu na tiste dni, se mi sele v pravi luči razgrinja lepota pripovedovanja pisatelja Jalena. Verjetno smo na Primorskem še bolj občutili moč opisovanja svobodnega pastirskega življenja v planinah, med cvetočim pomladnim vresjem, prav zaradi naraščajočega fašističnega pritiska na naše takratne kulturne ustanove: bralna društva, knjižnice, peske zbor in godbene krožke. Občutili smo, česa vsega nas hoče oropati fašizem, ki se je na vsa usta bahal in nastanjal na «edvatiščno leto kulturo», čeprav k tej kulturi ni prispeval niti trohice iz svojega puhlega političnega napihovanja. Občutili smo, da fašizem s svojimi črtnimi kremplji že mrcvari in

trga vse, kar nam je bilo najljepšega in najdražjega.

Nam mladim, takrat dorasajočim fantom, je postal Jalenov Ovčar Marko nekakšen vzor. Občudovali smo njegovo trdno in odločno voljo, ko se je boril, da bi dosegel zahtevan žiljenjski cilj: postati furman z velikim parizanjem in parom konj. Ovčar Marko s svojimi načrti je bil prispodoba našega življenja pod fašizmom. Ali bomo dovolj močni in vztrajni, da bomo naš parkar obdržali v naših narodnih kolesnicah, da pod fašističnim pritiskom ne bo zdrsel iz teh kolesnic? Ali bomo dovolj odporni, da bomo obdržali našo govorico, naše navade, naše običaje? Ali bomo dovolj trdni, da ne bomo zapustili naše zemlje in jo prepustili fašističnim kolonizatorskim družinam?!

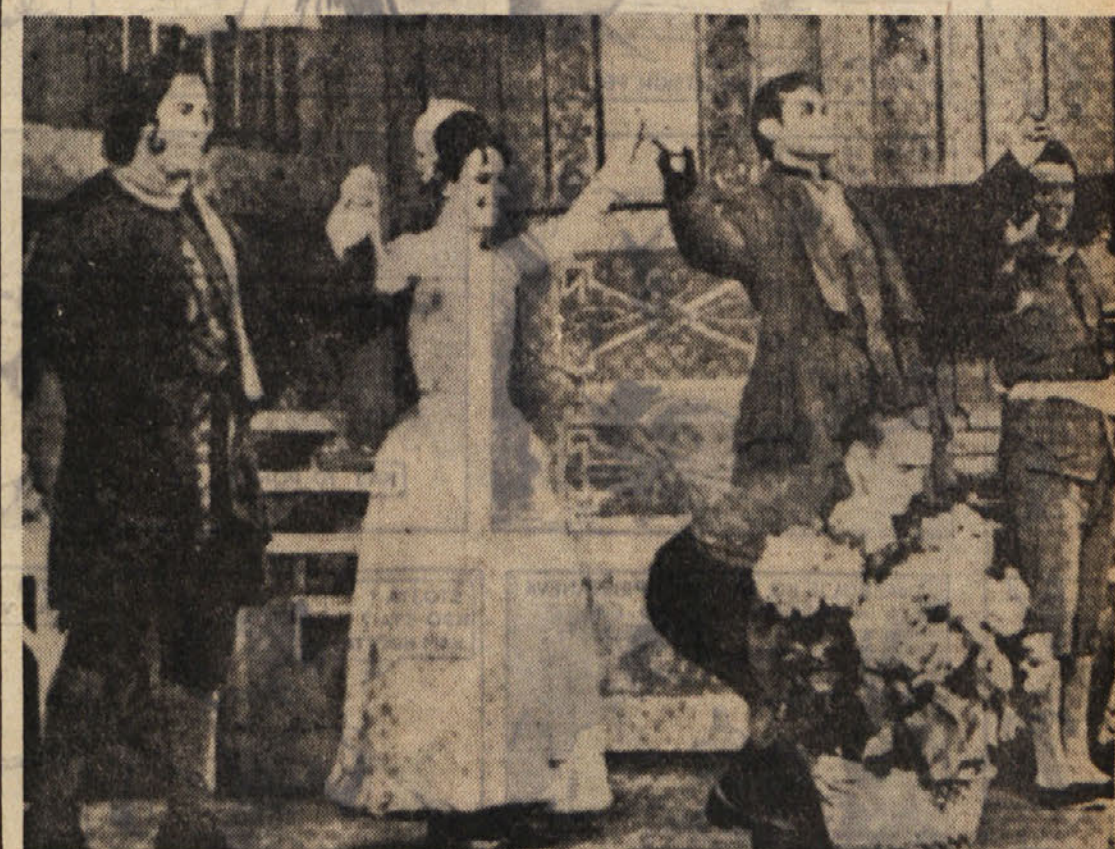
Letošnji zadnji marčni sneg je za nekaj dni prekril vse zaplate cvetočega vresja na sončnih pašnikih Primorske. Pol metra debela snežna odeja je skrivala očem cvetove rdečega vresja. Pomladno sonce in odjuga pa sta kmalu opravila svoje delo. Bela odeja se je naglo nžala in kopnela. Tu pa tam se je že tretji dan natrgala in skozi razpoke so znova prikukali rdeči cvetovi...

Takrat sem bil na obisku doma. Ko sem se po ovinkasti cesti spuščal v dolinico Idrijske, sem nalomil velik šop rdečega vresja. V aktovki sem ga prinesel k morju. Zdal me z mižice zraven postelje pozdravlja tudi ponoci, ko se nenadoma prebudim iz hudih sanj o juristih, napadnih in pohodih med narodnosvobodilno borbo pred več kot dvajsetimi leti. Pogled na šop cvetočega rdečega vresja kmalu pomiri razvane živce. V takih nočnih urah se spominjam pisatelja Jalena. Skozi usta starega pastirja Jerneja je mlademu Marku vcepil ljubezen do narave, do lepote cvetočega vresja, do lepote življenja v planinah, kjer je domaj mir, preprostost in lepota. Kjer vsako pomlad cvete — rdeče vresje...

Pisatelj «Ovčarja Marka» je umrl v času, ko sončne gmahe na Primorskem in Gorenjskem prekrivajo rdeče zaplate cvetočega vresja. Zdi se, da tako pozdravljajo in častijo spomin pisatelja, ki je razumel in občutil skromno lepoto tega cvetja. Zdi se, da lahko brenčanje čebel in čmrčjev, ki nabirajo med, skuša posnemati zaustavljeno skritanje peresa pisatelja Janeza Jalena, ki nam je v svojih knjigah zapustil bogato dediščino. Njegove knjige: Ovčar Marko, Bobri, Tropa brez zvoncev, Previsi, Cvetkova Cilka in druge bodo brali in brali stari ljudje in mladina. Pri branju se bodo s hvalečnostjo spominjali pisatelja, ki je bil tako preprost, kot je preprosto cvetje rdečega vresja. Hkrati pa je bil iskren, pošten domač in naš, kot je lahko človek z velikim razumevanjem narave in človeka.

Naj bodo te besede namesto šopka rdečega vresja na njegov grob in v hvaležen spomin za vse napisane knjige.

PAGON A. - OGAREV

Stalno gledališče iz Turina, ki gostuje sedaj v SZ, je doseglo že ob prvem nastopu z Goldonijev «Krmurico» izreden uspeh. Nastopili so v velikem gledališču v Kremlju pred polno dvorano. Med občinstvom so bili politiki, diplomati, kulturniki. (Na sliki z leve: Glauco Mauri, Valeria Moriconi, Gianfranco Ombuen, Mario Piave).

(Nadaljevanje na 8. strani)

Na slovenski knjižni trg
prihajajo letos

tri monumentalna dela

CANKARJEVA ZALOŽBA DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE MLADINSKA KNJIGA

se niso ustrašile naporov pri delu, ki pomeni izredno obogatitev slovenskega izdajateljstva ter obenem sijajno izpolnitev na nekaterih doslej v slovenščini še ne pokritih področjih, kot je zlasti področje enciklopedij in podobnih del.

Cankarjeva založba
bo izdala

SLOVENSKO SLIKARSTVO

Pregled vsega slovenskega slikarstva. V knjigi bodo 104 barvne reprodukcije slik.

Državna založba Slovenije
bo izdala delo

ZGODOVINA ČLOVEŠTVA

v petnajstih knjigah

Delo je nastalo na pobudo mednarodne organizacije UNESCO in pregledali so ga največji strokovnjaki vseh držav članic. ZGODOVINA ČLOVEŠTVA bo izšla v šestih ciklusih po več knjig.

Mladinska knjiga
bo izdala delo

SODOBNA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA

Delo obsega osem knjig, ki zajemajo razna področja. Izšlo je že v vseh svetovnih jezikih.

ZA VSA TRI DELA, KAKRŠNIH SE NI BILO V SLOVENSKEM JEZIKU, SPREJEMA NAROČILA

Tržaška knjigarna

Ul. sv. Frančiška 20

KI DAJE SE PODROBNEJŠE INFORMACIJE. OPOZARJAMO BRALCE NA UGODNOSTI, CE SE NA KNJIGE HITRO NAROČIJO.

IZ ARHIVA ZGODOVINSKIH ZANIMIVOSTI IN REDKOSTI

Kako je nemški komedijant Otto Witte postal za samih pet dni albanski kralj

Po svojem pustolovskem življenju in potepanju po Evropi, Aziji in Afriki se je v Albaniji izdajal za turškega princa Halima Eddina in so ga poveljniki vojske izbrali za kralja

Leta 1932 je izšla v Hamburgu knjiga Otta Larsena »Fünf Tage König von Albanien« (Pet dni albanski kralj), napisana največ po lastnih spominih Otta Witteja, s podnaslovom »Največji svetovni pustolovec vseh časov«. Če smo imeli pri lažnem princu Vartu Albanskem opravka z izredno nadarjenim in inteligentnim avtodidaktom globokih romantičnih čustev, svetovljanke olike in celo nekega dostojanstva, imamo pri Otta Witteju posla z zares nenavadnim pustolovcem, vendar brez Vartove inteligence in olikanosti. Če je pa imel več »sreče« kakor Varta, je to treba pripisati času in kraju, ki sta ga, čeprav le za pet dni, posadila na majavi albanski prestol. Prišlo se je to v začetku našega stoletja, ko se je pripravljala in pričela osvobodilna vojna balkanskih Slovanov proti Turkom.

Rodil se je v rozu

Vsem čudovitim dogodivščinam, ki naj bi jih bil doživel Otto Witte, preden je postal albanski kralj, ni moglo verjeti. Pustolovec se je marsičesa tistega, kar je pripovedoval, kratko in malo izmislil, ali pa je vsaj posteno pretiraval. Nekatere zgodbe se nam zde, kakor da so vzete iz »Tisoč in ene noči«. Witte se je rodil v vozu potujočih nemških komedijantov in je že s šestim letom sam postal komedijant, z dvanajstim letom pa svetovnem potepuh. Nepopolni nemir mu tudi pozneje ni dovolil, da bi se ustalil za dalj časa v istem kraju in istem poklicu.

Komaj dorasel, pravzaprav še mladinec, jo je Otto mahnil iz Nemčije v tedanjo Avstrijo, prišel čez Tirol v Italijo, na Slovensko, Hrvaško in od tam v Beograd, glavno mesto tedanje kraljevine Srbije. Kruh si je služil s priložnostnim delom, rokohitrostim in napovedovanjem sreče. Tako je nastopil celo pred srbsko kraljico Natalijo, materjo kralja Aleksandra Obrenovića. Iz Beograda ga je peljala pot v Carigrad. Na tem potepanju so ga nekeje zajeli razbojniki in pridržali nekaj časa pri sebi, pa jo je tudi od njih pobrisal. V Carigradu se je z nekim drugim nemškim potepuhom vdirjal na ladji in krenil v Etiopijo. V Adis Abebi se je ba je zaljubila vanj neka dvorjanka ali celo princesa, s katero je skušal pobegniti, pa so ga ujeli in izgnali. To je bil že njegov drugi stik z dvorjo. Čez Sudan in Egipt se je vrnil v Carigrad, kjer se je dal pregovoriti francoskim agentom, da se je vpisal v tujsko legijo.

Tako se je nekega dne znašel v legionarski uniformi v

alžirski vojašnici. Preveč svobodoljubljen in nemiren, se Otto v legiji ni znašel. Ni mu prijala disciplina in še manj se je seveda mogel sprijazniti z življenjem v vojašnici. Pobrisal jo je in se preoblečen v Arabca potikal po Alžiru in našel zatočišče pri bogati, ne preveč tankovestni in še manj zvesti vdovi. Razmerje ni trajalo dolgo, ker se ga je ženska naveličala in si izbrala drugega, odslavljeni ljubimec se pa ni dal kar tako poceni odgnati. Vdal se je šele potem, ko mu je napolnila žepce z zlatniki, se vkrcal na ladjo in odplul proti Londonu. Na ladji mu je spomin na nezvesto vdovo preganjal neka Grkinja iz Carigrada. Z lažnim potnim listom grofa Hohenthala sta se pojavila na Angleškem kot grof in grofica in lepo živela, dokler »grofu« ni vdovina odpravnina skopnela, po

zlu je pa šlo tudi »grofici« imetje in — nagnjenje do »grofa«. Stori la je enako, kakor alžirska vdova in se z drugim odpeljala v Ameriko.

Klovn v cirkusu

Witte se je vrnil v Nemčijo in nastopal v cirkusu kot klovn. Kmalu nato se je v Avstriji poskušal v gledališču, vendar brez uspeha. In spet ga je potegnilo proti Carigradu, kamor se je po vsaki odisejdi spet vračal. Tokrat morda v pričakovanju, da bo spet našel svojo v Ameriko pobeglo Grkinjo. Res, našel jo je, vendar poročeno, kar je pa ni oviralo, da mu ne bi spet podarila svoje naklonjenosti. Ko pa je nastopil mož, mu ni kazalo drugega, kakor odrediti na ladji v Indijo. V Bombaju je, kakor je zatrjeval, našel

bogat zaklad in postal milijonar. Pripovedka o zakladu je verjetno zlagana, prej bi verjeli v kaj bolj prijemljivega, kar vodi pred sodišče in v ječo. Pa bodi kakor koli, Witte je pričel živeti na veliko, in »zaklada« je počasi kopel po Aziji, Afriki in Evropi, dokler ni prav posteno skopnel. Tako se je znašel suh v Capetownu, odpotoval v srednjo Afriko, se potepal celo s pigmeji, privabil tri male črne dekletke, jih izvežbal za plesalne in se s svojo »skupino« prebrazil do Maroka in v Evropo, kjer je dekleta prepustil drugemu manjažu. In spet je bil cirkuski klovn, rokohitrec, vrtjakar in kdo ve kaj še, dokler ni znova vse pustil, zakaj balkanski magnet ga je spet potegnil v Carigrad.

V turško prestolnico je prišel Witte v času, ko je ves svet vedel, da se pripravlja na

Balkanu vihar. »Bolni mož« ob Bosporu, kakor so tedaj imenovali starajočo se Turčijo, je zbiral zadnje moči, da bi preprečil osvobodjenje Srbov, Bolgarov in Grkov. Neki paša, s katerim se je Witte seznanil, ko je bil milijonar, ga je povabil, naj vstopi v turško vojsko. Večni popotnik brez sredstev take ponudbe ni mogel odkloniti in znašel se je v turški uniformi, se bil pod poveljstvom znanega branilca Carigrada Sukri paše na čatah žarki fronti in nato v obkoljenem Jedrenju (Odrinu).

Turki so se dobro branili. Bolgarji pa še bolj, in Sukri paša je bil prisiljen izobesiti belo zastavo vdrje. Hrabri »Turki« Otto Witte bi bil zdaj moral v ujetništvo, pa se je pravočasno spomnil, da ni Tur-

zapustil sam in ga izročil neizogibni usodi. In kralj se je vdal. Sredi noči sta skrivaj skozi okno pobegnili z »dvora«, se vkrcala na neko barko in jo popihala prek Jadrana. Zgodba o dvigu in padcu »kralja« Otta Witteja se je ko blisk razširila po svetu. Vsi listi so pisali o njej in povsod je povzročala vesel smeh. In »kralj«? Preveč tragično si svoje kraljevske polomije ni gnal k srcu. Vrnil se je v Nemčijo in postal spet komedijant. Ob posebnih trenutkih si je pa še čisto oblekel eksotično generalno uniformo in se predstavljal s posetnico: »Otto Witte, bivši albanski kralj«. In nihče mu ni te šale zameril.

R. REHAR

rakšana je nova moda za mladoletnice

O uspehu prodaje odloča tudi oblika in ne samo vsebina

Mojster oblikovalcev Raymond Loewy - Uspeh ameriških cigaret Lucky Strike

Naša doba se vsekakor odlikuje po skoraj popolni industrializaciji. Konkurenca je močna in ostra. V trgovini, zlasti pa v tekstilu za uspeh izdelka na tržnici ne more biti nobene sentimentalnosti. Izkušnje so pokazale, da je uspeh mnogokrat odvisen od kake neznatne podrobnosti. In še to bolj v zunanosti kot pa v kvaliteti.

Kupci so postali vedno zahtevnejši. Kdor kupi blago, stori to nemalokrat bolj zaradi njegove zunanosti kot pa zaradi kvalitete. Vsekakor je pogosto odločilna pri uspehu blaga tudi oblika in ne zgolj vsebina.

Preden začne, na primer tovarna izdelavala rivi tip hladilnika v seriji, se temeljito posvetuje s svojimi oblikovalci. Lepo oblikovani izdelki se bolje prodajo in dajejo s tem seveda večji zaslužek. Včasih je že sam zavitek, oziroma škatla, v kateri je blago, vreden in odločilen za prodajni uspeh. Tudi s tem se ukvarjajo oblikovalci.

Oblikovalec je poklic sedanje dobe. Eden takih oblikovalcev je Raymond Loewy, mojster in pravcati čarovnik novih oblik. Pred 64 leti se je rodil v Franciji, živi pa še nekaj desetletij v Ameriki.

Loewy je zaslovel po tem, ko je spremenil ovitek priljubljenih ameriških cigaret Lucky Strike. Med drugo svetovno vojno se je prodaja ameriških tobačnih izdelkov občutno zmanjšala. In predsednik družbe, ki je izdelovala cigarete Lucky Strike, ni imel več mirne ure. Ne ponoči ne po-

dnevi. Vedno manj cigaret so prodali. Nihče ni mogel tega pojava, ki je bil povsem nenavaden in nerazumljiv, pojasniti. Saj se kvaliteta cigaret ni popolnoma nič poslabšala. A poleg tega so v tovarni tudi ugotovili, da ni več mogoče izboljšati teh cigaret.

Ko ni predsednik videl več nobenega izhoda iz te zadrege, se je odločil in se obrnil do Loewyja. Raymond Loewy je res prišel k njemu, prijel zavojček cigaret v roke in si ga ogledal od vseh strani. Nazadnje pa je rekel: »Bom o tem razmišljal.« Nekaj tednov zatem se je spet zglasil pri predsedniku tobačne tovarne. Preden je položil polo z načrtom novega ovitka za cigarete Lucky Strike. Loewy je v novem načrtu zelo malo spremenil: kričeeega napis na hrbtni strani zavitka ni bilo več in zoprn zeleno barvo je zamenjal z belo.

»Bela barva vzbuja večjo pozornost kot zelena«, je razlagal Loewy. »Ko bo ta zavitek prišel na trg, se bodo kupci zanj trgali. Te cigarete so bile vedno zelo dobre, vendar je včasih odvisno tudi od zavitka. In ko kadilec zmečka in odvrže prazen cigaretni zavitek, vsakdo nehoti opazi ta bel krog. In tako postane tudi odvržen cigaretni zavitek sam zase prvovrstna reklama.«

Predsednik tobačne družbe je s kislim izrazom na obrazu plačal Loewyju »malenkostni« honorar 30.000 dolarjev za njegov osnutek novega zavitka.

A že v prvih tednih po uvedbi novega zavitka se je prodaja

cigaret Lucky Strike vidno povečala. A potem je še vedno naraščala. V šestih mesecih je znašalo več povečanje celih 22 odstotkov.

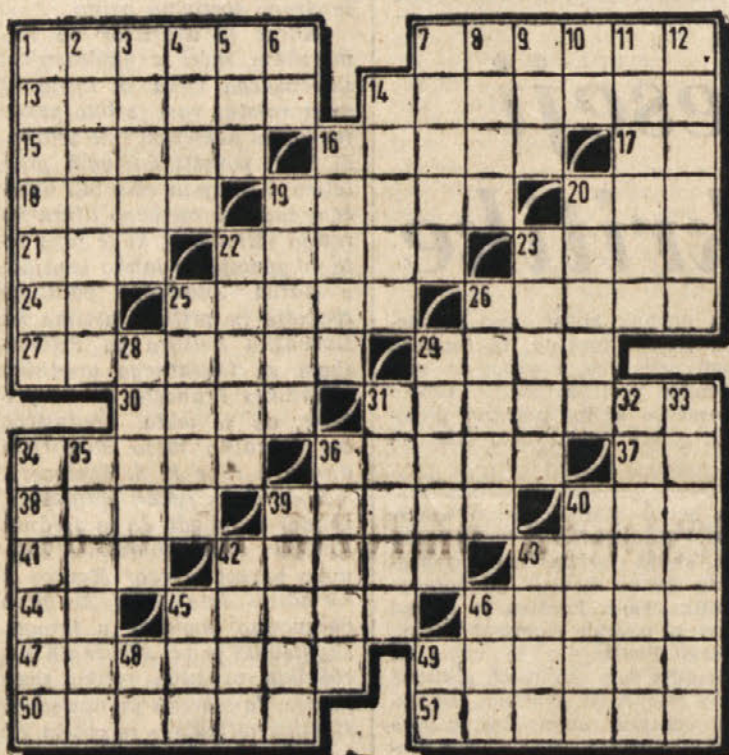
Tudi v avtomobilski industriji velja Loewy za izredno kapacitetno. Takoj po zadnji vojni je izdelal več načrtov za »povojne amerikanke«. Ko so inženirji videli te njegove načrte, so kar ostrmeli. Raven, nizek in gladek avto, tvorba iz kroma, jekla in stekla z rahlo upognjenim vetrobranom. Prvič se je zgodilo, da je tudi prijažnik dobil veljavno. In tako je bil tudi z zadnjih sedemdeset prost razgled na okolico. Na prvi pogled skoro ni bilo moč razločiti kje je pri avtu sprednji in kje zadnji del. Šlo je seveda za model Studebaker 1948, prvi avtomobil pontonske oblike, ki je razgibala avtomobiliste strokovnjake. Od tedaj izdelujejo vse tovarne avtomobile v pontonski obliki.

Raymond Loewy je izdelal tudi načrte za nove ameriške lokomotive, in le neznatna tablica z napisom »Styled by Loewy« pričča o mojstru, ki je izdelal načrt zanj.

A Loewy je napravil tudi številne druge načrte za opremo potniških letal in velikih parnikov ter še za marsikaj drugega. Lahko se reče, da je Francoz Raymond Loewy umetnik in mojster v oblikovanju znanosti najrazličnejših izdelkov, ki se odkujejo zlasti s svojo preprosto, a učinkovito obliko.

S. A

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. nenaden hiter divj. 7. skandinavski država. 13. indonezijska tiskovna agencija. 14. predvidana skrb za čistost jezika. 15. podstavek. 16. zli duh, zločed. 17. predlog. 18. barva igralnih kart. 19. del pitje glave. 20. sukanec. 21. hišni nasad. 22. rojstno mesto Karla Marxa. 23. hišice na ladjah. 24. rimska dovka. 25. naslovni junak Albinijeve operete. 26. nekdanji novic. 27. morska riba. 29. slovito nogometno moštvo iz Madrida. 30. telesna poškodba. 31. jekleni izdelki. 34. ži-

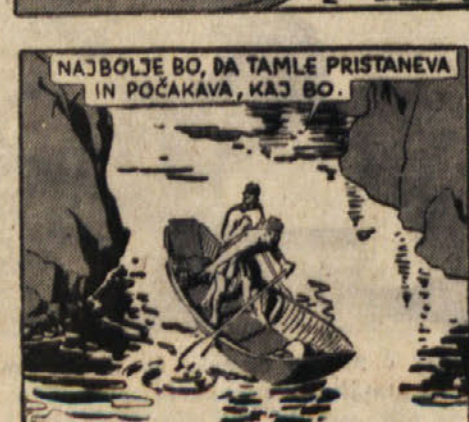
vaiske zgodbe. 36. zastrupitev krvi. 37. veznik. 38. desni pritok Donave v Avstriji. 39. tropski veter. 40. poljska cvetica z rdečim cvetom. 41. ime slovenskega pesnika. 42. član posebne tehnične vojske enote, podkopnik. 43. nevarna nalezljiva bolezen, ki je včasih hudo redčila prebivalstvo. 44. grška crka. 45. ime ameriškega skladatelja Coplanda. 46. orientalsko sejmice. 47. redaktor. 48. fotografski aparat. 50. nadarjenost. 51. rimski cesar, ki je zelo razširil meje rimskega imperija.

NAVPIČNO: 1. sramotilen spis. 2. eno od petih velikih jezer na meji med ZDA in Kanado. 3. začetak tekme. 4. unesek, obraba. 5. makedonsko kolo. 6. avtomobilska oznaka Karlovača. 7. približni čas. 8. drugo ime za Perzijo. 9. beograjski tehnik. 10. naša kratka velike evroazijske države. 11. afriška država. 12. nepoklicni športnik. 14. členoznec, ki plete mreže. 16. izloček ustnih žlez. 19. velik otok v Sredozemskem morju. 20. slovenski operni pevec iz prejšnjega stoletja, ki je z velikim uspehom nastopal na vseh večjih evropskih opernih odrih (Josip). 22. italijansko pristanišče ob Jadrnu. 23. majhen ameriški medved. 25. stanje zamaknenosti spiritističnega medija. 26. besedilo. 28. rojstni kraj pesnika Simona Gregorčiča. 29. pridelovalec repe. 31. letni čas. 32. reka v Severni Ameriki, ki pada z znamenitim slapom. 33. kopalnice pri Kopru. 34. glavno mesto Libanona. 35. dolgodolaka pasma mačk in kunccev. 36. mesto na Poljskem obo reki San. 39. železov kršec. 40. zbirka starin in umetnin. 42. znameniti nemški pisatelj (Eduard Mörike). 43. pritok Volge. 45. ameriški humoristični pisatelj (George). 46. nočni lokal v večjih mestih. 48. španski splošnik. 49. avtomobilska oznaka Kutine.

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. princ. 6. koka. 11. vranec. 12. Koscina. 14. Renan. 15. nart. 16. lak. 17. star. 18. vada. 19. Tone. 20. torijec. 22. kravar. 24. ar. 25. Ozim. 27. aras. 28. gnu. 31. pat. 32. orei. 33. trni. 35. pr. 37. stavec. 39. normala. 42. vino. 43. Aljas. 45. otok. 46. ata. 47. upor. 48. plemo. 49. T. tanc. 51. Branik. 52. Sagan. 53. saten. NAVPIČNO: 5. Claudia (Cardinale). 8. Corps (consulatre).

ARGONAVTI

Kdo ve, če ne bi bil tudi ostal, da ni zagrešil nepopravljive hude napake. V Draču zbrani tuji novinarji so vest o izvolitvi princa Halima Eddina za albanskega kralja z vso naglico razbojnali po svetu. Novica je seveda dosegla tudi Carigrad, kjer so se močno začudeno spogledali. Princ Halim Eddin — albanski kralj? Kako? Usoda Albanije vendar še ni odločena. O tem bo sklepala šele mirovna konferenca. In — princ Halim Eddin je vendar v Carigradu in o vsem tem nič ne ve. Kdo se je torej izdal za princa in kdo je postal albanski kralj?

Kakor prej iz Drača vest o izvolitvi kralja, tako je zdaj iz Carigrada prišla v svet vest, da tisti, ki naj bi bil postal albanski kralj, ni turški princ Halim Eddin. Za to so izvedeli tudi v Draču, niso pa se vedeli, kaj je resnica. Predobro pa sta to vedela Witte in njegov »prilobnik«. Spoznala sta, da je bilo izdajanje za res živečega turškega princa hudo nesposmetno in da so tla v Draču tako zelo vroča, da ni mogoče dalj vzdržati. »Prilobnik« je postavil kralja pred neodločljivo odločitev: ali naj skupaj z njim pobegne, ali pa ga bo

HOROSKOP

Veljaven od 17. do 23. aprila

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Po vznemirjenju v prvih dneh tedna se bo položaj v ljubljenski izboljšal. Odnosi bodo bolj mirni in jih boste lahko utrdili. V drugem delu tedna boste preživeli nekaj lepih uric s prijatelji. Na delu boste imeli razne priložnosti.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Doživeli boste spremembe, se seznanili z novimi osebami in potovali. Spoznali boste tudi osebo, ki bo imela veliko vlogo v vašem življenju. Uspehi v odnosih s prijatelji. Na delu ali v poslovanju življenju boste imeli nekatere težave.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Zaradi trenutnih nespoznanih odnosov boste doživeli napetosti. Z nekoliko dobre volje boste dosegli, da ne pride do hude krize. Tudi v odnosu s prijatelji se morate prilagoditi različnim značajem. V družini nastanejo manjši spori.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zadnji obliki nad vašimi čustvenimi odnosi se bodo dokončno razpršili. Preživljali boste zelo vedro razdobje. Obnovili boste odnose s prijatelji, ki vas bodo tudi povabili k sebi. Na delu pojde vse dobro.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Trenutno bo čustveni položaj precej zapleten ter se boste znašli pred nepričakovanimi vprašanji. Razplet tega je nekoliko odvisen tudi od vas samih. Če se boste znali pravilno obnašati nasproti prijateljem, boste imeli od tega korist.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Po negotovosti v začetku tedna se bodo čustveni odnosi popravili. Spet se nasprotja ne bodo razširila. To je odvisno od seveda tudi od ravnanja tretjih. Prijateljem in življenju v družbi morate posvetiti več pozornosti.

DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) Zelo boste želeli nekoliko spremeniti svoje čustveno življenje. Pazite, da ne boste trpeli oseba, ki vas ima rada. Fotovnanja in leteti vam bodo prinesli razne novosti. Rešili boste nekatere vprašanja, ki so vam povzročala tudi težave.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 11.) Preživeli boste lepe urice z ljubljeno osebo. Dobro se boste razumeli s njo, rešili nekega nespornostna padloste na koncu tedna. Važni bodo odnosi s prijatelji in znanci. Obiskujte jih čim bolj pogosto.

SKORPION (od 24. 10. do 22. 11.) To razdobje je zlasti ugodno za zaljubljenec ter za tiste pare, ki so pred kratkim sklenili zakonsko zvezo. Čustva se bodo poglabila. V odnosu s prijatelji vas čakajo neka presenečenja. V družini bodite bolj elastični z otroki.

RAB (od 23. 6. do 22. 7.) Rešili boste čustvene zadeve, če boste sprejeli jasne odločitve. Sploh je treba utrditi srčne odnose. V odnosih v družbi ali s prijatelji vas bodo morda nekatere stvari neprijetno prizadele, ker bodo v nasprotju z vašimi idejami.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Teden vam bo prinesel prijetno razpoloženje, saj boste imeli vero vase in boste tudi polni čara. Utrdili boste lahko čustveno življenje. Tudi prijateljski odnosi se bodo okrepili. V pogajanjih boste dosegli uspehe.

MALLARDI & C.

MEDNARODNI TRANSPORT IN SPEDICIJA

TRST - Ul. Roma, 15

Telefon 36-370 / 37-823
Telex 46078 Mallspe

TOMASO PRIOGLIO S.r.l.

SPEDIZIONI

TRST, Ul. Ghenga 1 - tel. 68-975/76/77 - TELEX 46042

TOMAPRI - Casella Postale N. 473

Na novo odprta
trgovina s pohištvom

PUPIS

SESJAN - TEL. 20269

BOGATA IZBIRA SODOBNEGA POHISTVA -
LASTNA PROIZVODNJA - CENE KONKURENČNE
- UGODNI PLACILNI POGOJI -

ODPRTO TUDI OB NEDELJAH

Za vašo poroko...
oglasite se pravočasno

FOTOGRAFIA EGON

TRST, Ul. Oriani 2 (Barriera)
Tel. 93-295

Kino fotografski material

SEGULIN

Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj
za obiščejo

Kino na bencinah

predvaja danes, 17. t. m. ob
15. uri Paramount barvni
Francoski film:
Andrea Hunebelle:OSS 117
furia a Bahia

BES V BAHJI

Igrajo: Frederick Stafford,
Raymond Pellegrin,
Demongot in drugi

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 17. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

ANGELICA

Igrajo: MICHELE MERCIER in ROBERT HOSSEIN

Kino v križu

predvaja danes, 17. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni
Lux film:

ESTER E IL RE

(ESTER IN KRALJ)

Igrajo: JOAN COLLINS, RICHARD EGAN, DANIELA ROCCA,
SERGIO FANTONI

V sredo, 20. t. m. ob 19.30 uri Totalscope barvni film:

CANZONI NEL MONDO

(PESMI VSEGA SVETA)

Igrajo in pejejo: GILBERT BECAND, PEPPINO DI CAPRI,
JULIETTE GRECO, MINA, DEAN MARTIN in drugi

KINO "IRIS" PROSEK

predvaja danes, 17. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

LORD JIM

po romanu JOSEPHA CONRADA

Igrajo: PETER O'TOOLE, JAMES MASON, CURT JURGENS,
ELI WALLACH in DALIAH LAVI

Vespa-Ape

EKSKLUZIVNO
ZASTOPSTVO
IN PRODAJATRIESTE - TRST
UL. S. FRANCESCO 44
TEL. 28-940Takošnja izročitev ali dostava
vseh novih modelov skuterjev
V E S P A in trokolesnih
tovornih vozil A P E v ka-
teri koli kraj v Jugoslaviji.Ekskluzivna prodaja vseh
originalnih rezervnih delov in
pribora «PIAGGIO»

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes, 17. t. m. ob
14. uri barvni film:
Pravi James Bond v007 licenza
di uccidere

(007 dovoljenje za umor)

Velik uspeh s SEAN CONNE-
RY in URSULO ANDRESS

V MILANO

so v prodaji pri:

CASIROLI - Piazza Duomo 31
tel. 80.66.74PRIMORSKI DNEVNIK
DELO
Politika
Vjesnik
Borba
Tovariš
PavlihaDve trčenji na cesti
brez ranjencevVčeraj nekaj po 13. uri so trčili
v Drevoredu XX. septembra v Go-
rici trije avtomobili, vendar pri
nezgodi ni bil nihče ranjen. Pred
šolo »Dante« v tej ulici je 47-letni
Giulio Bernardis iz Ul. Capucini
35 ustavil svoj avto austin 40. Za
njim je v smeri proti Pevni pri-
vozil avto princa 39-letni Domenico
Schiaivo ter skušal mimo ustavljene-
nega avtomobila. Ker pa se je mo-
ral ustaviti zaradi nasproti prihajajo-
čih vozil, je zavozil vanj tretji
avto apia lastnika Silvija Kocjan-
čiča iz Podgore, Ul. Cotonificio 7.
Avtomobili so trčili drug v druge-
ga in najbolj je bil poškodovan
NSU princa.Nekaj po 11. uri pa je 55-letni
skuterist Angelo Rivolt iz Ul. Udi-
ne 138 trčil na križišču Ul. Casale
in Leopardi ob kolesarsko 23-letno
Anno Persan iz Ul. Giustignani 43.
Oba sta padla vendar sta dobila le
nekaj manjših prask.Umri je za posledicami
cestne nesrečeVčeraj ob 14. uri je v gorški ci-
vilni bolnišnici podlegel poškodbam
Adolf Terčelj iz Ul. Prato 15.
Na zdravljenje so ga sprejeli 27.
marca zaradi poškodb, ki jih je
dobil pri prometni nesreči.

Na pobudo SPD bo

v petek, 22. t. m. ob 20.30

v klubu »S. Gregorčič«

v Gorici, Verdjev korzo 13

Ciril Debeljak iz Celja

predaval o temi

JUGOSLOVANI V GORAH

HIMALAJE

Predavatelj je bil član 1. in 2.

himalajske ekspedicije ter bo

predavanje poizvil s 180 barv-

nimi diapozitivi.

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Vsi planinci in ljubitelji narave

vabljani!

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Plačevanje družinskega davka
še od daleč ni pravilno urejenoBonnesova (KPI) ugotavlja prevelike razlike v obdavčitvi osnovi med občani
s stalnimi in nestalnimi zaslužki - Moise objavlja napor občinske uprave,
da doseže pravično obdavčenje - Pojasnilo odbornika odvetnika SfiligajaDružinski davek je bil osrednja
tema petkovske občinske seje v Go-
rici. O njem sta bili predloženi dve
rezoluciji. Svetovalka Bonnes (KPI)
je v obrazložitvi svoje resolucije
odločno obsodila preveliko razliko
v davčni osnovi. Navedla je imena
nekaterih občanov z nestalnimi
dohodki, ki imajo smešno nizko
obdavčljivo osnovo, ter imena
drugih s stalnimi dohodki, ki imajo
nepremerno višjo osnovo. Pred-
lagala je ustanovitev posebne komi-
sije, ki naj deluje pod vodstvom
direktorja občinskega davčnega ura-
da, ter sprejem ugodnosti v kor-
ist kategorij s stalnimi dohodki.Resolucija demokristjanskega sve-
tovalca Moiseja, bivšega odbornika
za občinske davke, ugotavlja težave,
ki se pojavljajo pri odmeri dave-
kov; z njimi se bori tudi država,
ki razpolaga z veliko večjimi sred-
stvi. Moisejeva resolucija je bila
sprejeta z navadno večino glasov.Obdobnik za občinske davke odv.
Sfiligaj je pojasnil, da se razlike
v odmeri davkov v kategoriji s stal-
nimi in nestalnimi dohodki vedno
bolj odpravljajo. Podatki kažejo,
da občani s stalnimi dohodki pla-
čujejo vedno manj davkov, med-
tem ko se zvišuje osnova občanov
z nestalnimi spremembami zaslu-
žki. To so dosegli z metodnim de-
lom naprej pri kategoriji zdrav-
nikov, sedaj pa so na vrsti odvet-
niki. Zvišali so tudi davčno osnovo
pri tistih občanah s stalnimi zaslu-
žki, ki je v primerjavi s prejemki
prenizka. Tako so med njimi na
primer tudi nekateri, ki zaslužijo
po milijona na mesec, ki je ne-
dosegljiva vsota za mnoge trgovce
in obrtnike.Razvila se je živahna diskusija,
v katero so posegli svetovalci San-
cin, Chiozza in Pedroni. Dr. San-
cin je dejal, da je potrebno doseči
pravično obdavčitev in se v tem
pogledu more še veliko napraviti.
Chiozza je predlagal ustanovitev e-
notnega progresivnega davka, ki
bi ga potem razdelili med državo
in ustanove, Pedroni pa je kritično
lagodnost, s katero se sklepajo
dogovori med davčnim uradnikom
in davkoplačevalcem.Sejo je v odsotnosti župana Mar-
tine vodil podžupan Candussi. Na
njej so med drugim odobrili na-
kup 1.800 posod za pobiranje sme-
ti, za katere bodo potrošili skoraj
7 milijonov lir. O tej stvari je na-
stala diskusija, ki so jo sklenili
nadaljevati, ko bo prišel na vrsto
poročila za leto 1966.Sklepi pokrajinskega
upravnega odbora GPANa zadnji seji pokrajinskega u-
pravnega odbora (GPA) so odobrili
občini Trzin prispevek za 5. ko-
lesarsko krožno tekmovanje po
Furlaniji - Juljski krajini; odobrili
so načrt za ureditev cest turistič-
nega značaja v občini Doberdob.Danes na Poljanah
pomladansko rajanjeNa Poljanah so ponavadi prvi, ki
priredijo spomladni ples na pro-
stem, ponavadi pri gostilni ob po-
krajinski cesti. Tudi danes zvečer
bodo imeli tako zabavo na plesi-
šču na odprtem poleg omenjene
gostilne.

KMETJE, VRTNARJI

Za vsako vašo potrebo se

obrnite na domačo trgovico

FURLANI EDVARD

ustanovljena 1938

TRST, Ul. Milano 18

TELEF. 35-169

kateri vam nudijo po najnižjih ce-
nah vsakovrstna semena najbolj-
ših tuzemskih in tujih vrst. Vse
lastnega pridelika ter razne sadike
in organska gnojila za vsakovrstno
ekskluzivni zastopnik za Furlanijo -
Juljsko krajino: svetov-
no znani stroje za obdelovanje
zemlje ter kosilnice »AGRIA«
Za Goriško in Čedadsko se obrnite
na trgovino: Zavodlav Orlan-
do, Ulica Trieste - Gorica.

ZARADI PROTESTNIH UKREPOV SPLOŠNIH ZDRAVNIKOV

Navodila INAM zavarovancem
za ravnanje v primeru bolezniUstanova bo proti predložitvi potrdil
o plačanih zneskih povrnila stroškeKakor smo že poročali, splošni
zdravniki od 18. aprila dalje, v
skladu z navodili osrednjega vod-
stva in pokrajinske zdravniške zbor-
nice, ne bodo več nudili zavarov-
ancem neposredne zdravniške po-
moči, ampak bodo zahtevali takojš-
nje plačilo po tarifah, kar bo po-
vročilo težave zavarovancem. Da
bi bila njihova škoda čim manjša
in da ne bi imeli težav pri zdrav-
ljenju, je vodstvo INAM v Gorici
objavilo navodila z vsemi podrobnostmi,
kako naj se zavarovanci
ravnavajo v primeru bolezni in po-
trebe po zdravniški pomoči.Kar zadeva splošno zdravniško
pomoč v ambulantah ali doma, mo-
rajo tiste osebe, ki imajo pravico
do dnevnih doklade, poslati v pri-
meru bolezni v treh dneh potrdilo
svoje zdravnik, napisano lah-
ko tudi na zasebnem receptu, ki
mora vsebovati naslednje podatke:
ime in priimek ter kraj bivanja,
delodajalca in njegov sedež, dan
začetka bolezni in diagnozo ter šte-
vilko dokumenta o vstopu v INAM.
Če bi zdravnik ne hotel izdati po-
trdila, mora bolnik prijaviti svojo
bolezni teritorialni sekciji ter po-
vedati vse zgoraj navedene podatke,
razen diagnoze, ter povedati tudi
ime zdravika, ki ga zdravi. V
skladu z delovno pogodbo bo mo-
ral pričetek bolezni javiti tudi svo-
jemu delodajalcu. Da bi moglo
izplačati predujme in saldo bolni-
ške doklade, se morajo poslati terioritalni sekciji tudi ostala bolni-
ška potrdila; bolnik jih bo moral
poslati, dokler podjetje ne bo po-
trdilo, da je spet prišel na delov-
no mesto.Če bi zdravnik zahteval plačilo
za zdravniške pregledne na domu,
recepte, potrdila, posebne pred-
pise itd., mu zavarovane ne bo pla-
čal ničesar, ker je zato pristojna
ustanova. Če pa bi zdravnik vse-
eno zahteval plačilo, tedaj mu bo
strošek povrnila teritorialna sek-
cija na podlagi tarif pokrajinske
zdravniške zbornice, seve, proti
predložitvi potrdila.Tudi za bolne družinske člane ve-
ljuje ista pravila.
Kar zadeva specialne zdravniške
pregledne, priporoča INAM skre-
nje plačilo po tarifah, posebe pred-
pisane, ki jih mora plačati bolnik.
Samo v izrednih primerih se zavarovanci
morejo zateči v razne ambula-
torije sekcije, ki bi delovali, ali
pa k specialistom v najbližji bolni-
šnici, če bi zavod zaradi stavke
ne mogel dati svoje pomoči. V
tem primeru bo moral zavarovane
pristati s seboj zavarovalno knji-
žico. Plačane storitve (na primer
v bolnišnici) bodo povrnili proti
predložitvi potrdila o plačilu.
Nobene težave pa ne bo za bol-
niško oskrbo. Bolniki, ki so jn
zdravniki napotili v bolnišnico, naj
se najprej javijo pri teritorialnih
sekcijah, kjer jim bodo izstavili
potrdila. Za nujne primere velja
že ustaljena praksa.Ravnateljstvo INAM poziva za-
varovance, naj upoštevajo zgornja
navodila, njegovi uradi pa so na
voljo za pojasnila.

Kino

Gorica

VERDI. 15.15: »Io, io, io... e gli
altri«, W. Chiari in G. Lollobrigida
ter De Sica; italijanski film.
CORSO. 14.30: »Il nostro agente
Filini«, G. Coburn, G. Sera in L.
Cobb. Ameriški kinemaskopi v
barvah; mladini pod 14. letom
vstop prepovedan.MODERNISSIMO. 15.00: »Boeing-
boeing«, J. Lewis, T. Curtis in
T. Ritter. Ameriški barvni film.
VITTORIA. 15.00: »43 colpi di win-
chester per Ringo«, G. Mitchell
in M. Sannone; barvni kinema-
skopski film.CENTRALE. 15.00: »Una bara per
lo sceriffo«, A. Stessen, L. Gili.
Kinemaskopi v barvah. Mladini
pod 14. letom vstop prepovedan.

Tržič

AZZURRO. 14.00: »La decima vit-
tima«, Marcello Mastroianni in
Ursula Andress, kinemaskopski
film v barvah.EXCELSIOR. 14.00: »Il volo della
Fenice«, James Stewart in
Peter Finch, kinemaskopski film
v barvah.NAZIONALE. 14.00: »Intrigo a
Stockholm«, Paul Newman in
Elke Sommer, kinemaskopski
film v barvah.PRINCIPE. 14.00: »Madame X«,
Lana Turner in John Forsyte,
v barvah.S. MICHELE. 14.00: »Bionde, rose
e bruno«, Elwis Presley, ki-
nemaskopski film v barvah.

Runke

RIO. 14.30: »Non son degno di te«,
Gianni Morandi in Laura Eri-
kian.EXCELSIOR. 14.30: »I quattro in-
sorbibili«, Robert Hunder, in
barvah.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je od-
prta v Gorici lekarna S. GIUSTO,
Korzo Italija št. 244, tel. 35-38.

DEZURNA CVETLICARNA

Danes, 17. aprila je v Gorici od-
prta cvetličarna REICHMANN, Kor-
zo Italija št. 34, tel. 53-71.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob tragični smrti naše
nepozabne žene in matere

GIZELE ČERNE por. ZAVADLAV

se najlepše zahvaljujemo. Posetna zahvala se č. g. župniku,
pevcem, darovalcem cvetja in pogrebom.

Družina ZAVADLAV

Standrež, dne 17. aprila 1966.

simca

velika novost:
avtomatična prestava!

Zastopstvo v Trstu:

Zastopstvo v Gorici:

Razstava v Tržiču:

Tvrdka G. DUPLICA

UL. S. NICOLÒ 12
TEL. 24130

SIMCACAR - UL. CRISPI 17 - TEL. 87088

BRIENZA - UL. A. BOITO 16 - TEL. 74107

simca 1000
a partir de L. 895.000simca 1000 coupé
L. 1.390.000simca 1300
L. 1.178.000simca 1500
L. 1.330.000simca 1500 Canada
L. 1.370.000simca 1500 Canada
L. 1.450.000

- Obročno plačevanje brez
menic do 30 mesecev
- Sprejemajo se rabljena vo-
zila po najvišji ceni
- Na razpolago veliko prilo-
žnostnih vozil

